

LAKIALOITE 10/2005 vp

Laki sairausvakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Aloitteessa ehdotetaan suuhygienisti-nimikkeen lisäämistä sairausvakuutuslakiin.

Aloitteessa ehdotetaan myös sairausvakuutusjärjestelmää muutettavaksi siten, että suuhygienistien itsenäisenä ammatinharjoittajana/yrittäjänä tekemä hoito saatetaan sairausvakuutus-

sen korvauksien piiriin. Tämä on oleellista suun ja hampaiden ennaltaehkäisevän hoidon tukemiseksi, asiakkaiden valinnanvapauden lisäämiseksi ja hammashoidon kilpailuväristymien poistamiseksi.

PERUSTELUT

Aikaisemmassa ja nykyisessä sairausvakuutuslaissa ei ole mainintaa suuhygienisteistä, jolloin itsenäisinä ammatinharjoittajina/yrittäjinä toimivien suuhygienistien hoidosta ei ole voinut saada sairausvakuutuskorvausta.

Suuhygienistit ja hammashuoltajat ovat oikeutettuja tekemään samoja suun ja hampaiden terveydenhoitoon liittyviä hoitotoimenpiteitä. Tällä hetkellä hammashuoltajan tutkinnon suorittaneita toimii vastaavissa työtehtävissä kuin suuhygienistejä (AMK). Ammattikorkeakouluista valmistuu kuitenkin nykyisin vain suuhygienistejä, mutta heidät laillistetaan hammashuoltajina. Hammashuoltaja-nimikkeen korvaaminen suuhygienisti-nimikkeellä ajantasaistaisi nimikekäytäntöjä.

Suuhygienistien koulutus painottuu suun terveydenhoidossa perusterveydenhuoltoon, kuntouttavaan ja ehkäisevään hoitoon sekä varhaishoitoon. Suuhygienistit koulutetaan toimi-

maan täysin itsenäisesti, mutta myös työryhmien jäsenenä. Suuhygienisti toteuttaa hampaan ja suusairauksien varhaishoitoa kariologian ja hampaiden kiinnityskudossairauksien osaluilla. Suuhygienisti osallistuu myös esimerkiksi hampaiden oikomishoitoon, proteettiseen hammashoitoon ja suukirurgiseen hoitoon.

Sairausvakuutuskorvausta ei makseta itsenäisenä ammatinharjoittajana/yrittäjänä toimivan suuhygienistin antamasta hoidosta. Sen sijaan, jos suuhygienisti tekee hammaslääkärin alaisuudessa, hammaslääkärin palkkasuhteessa hoitotiimin jäsenenä saman työn, saa asiakas hoitotyöstä sairausvakuutuslain mukaisen korvauksen.

Sairausvakuutuskorvauksen puuttuessa itsenäisesti toimivilta suuhygienisteiltä potilaat käyttävät hammaslääkärien palveluita, vaikka suuhygienisteillä on oikeus ja pätevyys tehdä useita samoja toimenpiteitä kuin hammaslääkä-

reillä. Tämän lisäksi suuhygienistit ovat myös keskenään eriarvoisessa asemassa, kun potilaat ohjautuvat hammaslääkärien vastaanottojen yhteydessä toimivien suuhygienistien asiakkaiksi sairausvakuutuskorvauksien vuoksi. Esimerkiksi Ruotsissa, Tanskassa ja Norjassa suuhygienistiryttäjien työstä maksetaan potilaalle samansuuruinen sairausvakuutuskorvaus kuin mitä hammaslääkärien samasta työstä maksettava korvaus on.

Kilpailuvirasto on useissa eri lausunnoissaan ja kirjeissään todennut hammashoidossa vallitsevan kilpailuvääristymän ja teki jo vuonna 1996 aloitteen sosiaali- ja terveysministeriölle sekä Kuntaliitolle kilpailun tervehdyttämiseksi terveydenhoitoalalla.

Suuhygienistien antaman hoidon jättäminen sairausvakuutuskorvauksen ulkopuolelle rajoittaa perusteettomasti itsenäisinä ammatinharjoittajina/ryttäjinä toimivien suuhygienistien elinkeinotoimintaa, mutta myös ihmisten valintamahdollisuuksia suun terveydenhoidossa ilman, että sillä saavutettaisiin terveyspoliittisia tavoitteita. Myös suun ja hampaiden hoidossa on tärkeää edistää ennalta ehkäisevää ja terveyttä ylläpitävää hoitoa niin kansanterveydellisistä kuin -taloudellisistakin syistä. Terveydenhuollon voimavarojen riittävyyden kannalta pääpainon on oltava sairauksien varhaisessa hoidossa ja itsehoitoon ohjauksessa. Suuhygienistien antama hoito on tärkeä osa ennalta ehkäisevää terveydenhuoltoa.

Hammashuollon ja sairausvakuutuksen hammashoidon kustannusten korvaamisen laajentuminen koko väestön kattavaksi joulukuusta 2002 lähtien on ruuhkauttanut hammashoidon, eivätkä kunnat ole pystyneet vastaamaan palvelutarpeeseen. Tilannetta vaikeuttaa entisestään maaliskuussa 2005 voimaan tuleva laki hoitoon pääsystä. Hammashoitajien purkamisen ja hoitoon pääsyn nopeutumisen kannalta suuhygienistien ammattitaitoa suun ja hampaiden ehkäisevässä hoidossa on hyödynnettävä.

Hammaslääkärien ja suuhygienistien välisen työnjaon sekä hyvän hoitokäytännön ja sen kriteerien kehittäminen on tarpeellista. Koko hammashoidon henkilöstön osaamista on hyödynnettävä suun ja hampaiden terveyden edistämiseksi ja sairauksien ehkäisemiseksi. Lisäksi sekä julkisen että yksityisen sektorin käyttäminen laajamittaisesti suun terveydenhuollon palvelutarjonnassa luo valintamahdollisuuksia palvelujen käyttäjille.

Ennalta ehkäisevän terveydenhuollon tukemiseksi on tärkeää, että suuhygienistien antamaa hoitoa korvataan sairausvakuutuksesta. Se on oleellista myös nykyisten hammashoidon kilpailuvääristymien poistamiseksi ja suuhygienistien aseman selkiyttämiseksi osana terveydenhuoltoa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

sairausvakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 21 päivänä joulukuuta 2004 annetun sairausvakuutuslain (1224/2004) 1 luvun 4 §:n 2 kohta ja
lisätään 3 lukuun uusi 2 a § seuraavasti:

1 luku

Lain tarkoitus ja soveltamisala

4 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

— — — — —
2) *muulla terveydenhuollon ammattihenkilöllä* sellaista sairaanhoitajaa, terveydenhoitajaa, kätilöä, fysioterapeuttia, laboratoriohoitajaa, erikoishammasteknikkoa, psykologia ja suuhygienistiä, jolle Terveydenhuollon oikeusturvakeskus on myöntänyt oikeuden harjoittaa ammatiaan laillistettuna ammattihenkilönä;
— — — — —

3 luku

Hoito- ja tutkimuskorvaukset

2 a §

Suuhygienistin antama hoito

Sairaanhoitona korvataan suuhygienistin suorittama suun ja hampaiden hoito sekä suun ja hampaiden tutkimus kerran kalenterivuodessa.

Korvauksen maksamisen edellytyksenä on, että tutkimuksen on suorittanut tai hoidon on antanut henkilö, jolla on oikeus harjoittaa Suomessa suuhygienistin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä.

Tämän lain mukaista korvausta ei makseta hammasproteettisista toimenpiteistä eikä hammas teknisistä kustannuksista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 18 päivänä helmikuuta 2005

Sari Sarkomaa /kok
Paula Risikko /kok
Petri Salo /kok
Anne Holmlund /kok
Marjukka Karttunen /kok
Jari Koskinen /kok
Jere Lahti /kok
Kalevi Lamminen /kok
Olli Nepponen /kok

Tuija Nurmi /kok
Heikki A. Ollila /kok
Reijo Paajanen /kok
Maija Perho /kok
Jyri Häkämies /kok
Esko Kurvinen /kok
Pekka Kuosmanen /kok
Leena Harkimo /kok